

پیش‌ها و پانچ‌ها

پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر منصوب‌ها شیخ محمد صالح المنجد حفظه الله تعالى

موضوع:

احکام؛ حج، عمره و زیارت

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پرسش

نویسنده: علی راضی

تاریخ: ۱۳۹۴/۸/۱۰

آیا حضور علامه خراسانی در بارگاه امام زاده یحیی بن زید بن علی بن الحسین (ع) بدین معنی است که زیارت امامزادگان از نظر ایشان بلا مانع است؟ (بر خلاف نظر وهابی‌ها که آن را شرک می‌دانند.)

پاسخ

تاریخ: ۱۳۹۴/۸/۱۲

زیارت قبور مؤمنان خصوصاً پیامبران و صالحان به منظور یاد کردن از آنان و درود فرستادن بر آنان و دعای خیر برای آنان و توجه به آخرت، سنت است، ولی زیارت قبور کافران و منافقان و ظالمان جایز نیست؛ چنانکه خداوند فرموده است: **«وَلَا تَصَلِّ عَلَى أَحَدٍ مِنْهُمْ مَاتَ أَبَدًا وَلَا تَقُمْ عَلَى قَبْرِهِ إِنَّهُمْ كَفَرُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَمَاتُوا وَهُمْ فَاسِقُونَ»**^۱؛ «و هرگز بر احدی از آنان هنگامی که مرد نماز نگزار و بر قبر او نایست؛ زیرا آنان به خداوند و پیامبرش کفر ورزیدند و در حالی مردند که فاسق بودند». همچنین، سفر کردن به منظور زیارت قبور مؤمنان خصوصاً پیامبران و صالحان و نیز ساختن مسجد در نزدیک قبور آنان برای عبادت خداوند، اشکالی ندارد؛ چنانکه خداوند در داستان اصحاب کهف فرموده است: **«إِذْ يَتَنَزَّعُونَ بَيْنَهُمْ أَمْرَهُمْ فَقَالُوا ابْنُوا عَلَيْهِم بُنْيَانًا رَبُّهُمْ أَعْلَمُ بِهِمْ»** قال الذين غلبوا على أمرهم لنتخذنَّ عليهم مسجداً^۲؛ «هنگامی که میان خود نزاع می‌کردند، پس گفتند که بر آنان بنایی (به یادبود) بسازید، پروردگارشان به آنان داناتر است، کسانی که بر کارشان چیره شدند گفتند: هرآینه بر آنان مسجدی می‌گیریم»، اما نماز گزاردن پیرامون قبور آنان در جایی که قبور آنان دیده می‌شود و نیز گردیدن به گرد قبور آنان، شایسته نیست؛ چنانکه حسن بن قاسم طهرانی ما را خبر داد، گفت:

۱. التوبة / ۸۴

۲. الکهف / ۲۱

«سَأَلْتُ الْمَنْصُورَ عَنِ زِيَارَةِ قَبْرِ الْحُسَيْنِ فَقَالَ: زُرَّهُ، وَسَلِّمْ عَلَيْهِ، وَسَلِّ اللَّهُ حَاجَتَكَ، قُلْتُ: كَيْفَ أَسَلِّمُ عَلَيْهِ عِنْدَ قَبْرِهِ؟ قَالَ: قُلْ: السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بَنَ رَسُولِ اللَّهِ، أَشْهَدُ أَنَّكَ أَقَمْتَ الصَّلَاةَ وَآتَيْتَ الزَّكَاةَ وَأَمَرْتَ بِالْمَعْرُوفِ وَنَهَيْتَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَجَاهَدْتَ فِي اللَّهِ حَقَّ جِهَادِهِ حَتَّى أَتَاكَ الْيَقِينُ، فَلَعَنَ اللَّهُ مَنْ قَتَلَكَ، وَلَعَنَ اللَّهُ مَنْ أَمَرَ بِهِ، وَلَعَنَ اللَّهُ مَنْ بَلَغَهُ ذَلِكَ فَرَضِيَ بِهِ، أَنَا إِلَى اللَّهِ مِنْهُمْ بَرِيءٌ! قُلْتُ: فَأَطُوفُ بِقَبْرِهِ؟ قَالَ: لَا، وَلَا تُصَلِّ بَيْنَ يَدَيْهِ، وَلَكِنْ تَنَحَّ نَاحِيَةً وَصَلِّ فِي بَعْضِ الرُّوَاقَاتِ»؛^۱ «از منصور درباره‌ی زیارت قبر حسین پرسیدم، پس فرمود: آن را زیارت کن و بر آن حضرت سلام بده و حاجتت را از خداوند بخواه. گفتم: چگونه بر آن حضرت در نزد قبرش سلام دهم؟ فرمود: بگو: سلام بر تو ای ابا عبد الله، سلام بر تو ای پسر رسول خدا، گواهی می‌دهم که تو نماز را بر پا داشتی و زکات را پرداختی و به معروف امر کردی و از منکر باز داشتی و در راه خدا چنانکه شایسته بود جهاد کردی تا آن گاه که مرگ به تو رسید، پس خداوند لعنت کند کسی را که تو را کشت و خداوند لعنت کند کسی را که به آن امر کرد و خداوند لعنت کند کسی را که از آن آگاهی یافت و به آن راضی شد، من به سوی خداوند از آنان بیزارم! گفتم: آیا قبر او را طواف کنم؟ فرمود: نه و در پیش روی آن نماز نگزار، بلکه به کناری برو و در برخی رواق‌ها نماز بگزار».

همچنانکه ازدحام برای استلام قبور آنان، شایسته نیست؛ چنانکه یکی از یارانمان ما را خبر داد، گفت:

«رَأَيْتُ عِنْدَ قَبْرِ عَلِيِّ بْنِ مُوسَى شَابًا هَاشِمِيًّا وَجْهُهُ كَدَائِرَةُ الْقَمَرِ وَهُوَ يَقُولُ لِلْمُزْدَجَمِينَ: مَا بِهِذَا أَمَرْتُمْ»؛ «نزدیک قبر علی بن موسی جوانی هاشمی را دیدم که رویش چون قرص ماه بود و به ازدحام کنندگان (پیرامون قبر برای طواف و استلام آن) می‌فرمود: به این (کار) امر نشده‌اید».

همچنانکه ساختن بنا بر روی قبور و آراستن آن‌ها با طلا و نقره، بدعت پادشاهان است؛ چنانکه یکی از یارانمان ما را خبر داد، گفت:

«نَهَى الْعَالِمُ عَنِ تَرْفِيعِ الْقَبْرِ وَالْبِنَاءِ عَلَيْهِ وَقَالَ: هَذَا مَا أَخَذَ النَّاسُ مِنْ مُلُوكِهِمْ وَإِنَّ مُلُوكَهُمْ كَانُوا مُسْرِفِينَ»؛^۲ «عالم از بلند ساختن قبرها و بنا نهادن بر روی آن‌ها نهی کرد و فرمود: این چیزی است که مردم از پادشاهان‌شان فرا گرفتند، در حالی که پادشاهان‌شان مسرف بودند».

۱. گفتار ۴۱، فقره‌ی ۱۴

۲. گفتار ۶۹، فقره‌ی ۱

تعلیقات

پرسش‌ها و پاسخ‌های فرعی

تاریخ: ۱۳۹۴/۸/۱۳

نویسنده: رضا خانجانی

پرسش فرعی ۱

در رابطه با پاسخ فوق، چند سؤال برای بنده ایجاد شده است که ممنون می‌شوم عنایت بفرمایید و پاسخ دهید:

یکم اینکه آیا استناد به کار مردم در رابطه با قبور اصحاب کهف که نزدیک آن‌ها مسجدی ساخته‌اند صحیح است، در حالی که معلوم نیست این مردم چه کسانی بوده‌اند و آیا کارشان حجت بوده است یا نه؟

دوم اینکه آیا جواز ساختن مسجد در نزدیک قبور اهل بیت با عدم جواز نماز گزاردن پیرامون آن‌ها که جناب علامه بیان فرموده‌اند، منافات ندارد؟

با تشکر

تاریخ: ۱۳۹۴/۸/۱۳

پاسخ به پرسش فرعی ۱

برادر ارجمند!

لطفاً به نکات زیر توجه فرمایید:

اولاً کتاب خداوند یک راوی بی‌طرف نیست که تنها در مقام گزارش کارهای مردم بدون ارزیابی آن‌ها باشد، بل کتابی هدایت‌گر است که با هدف تعلیم پیروان خود، کارهای مردم را گزارش می‌کند و هیچ‌یک را بدون رد یا تأیید باقی نمی‌گذارد. با این وصف، کاری که خداوند از مردم در زمان اصحاب کهف گزارش کرده، از نظر او بدون اشکال بوده است؛ چراکه اگر اشکالی در آن وجود داشت، به هیچ وجه آن را تقریر نمی‌کرد، بلکه حتماً آن را رد می‌فرمود. در حالی که نه تنها آن را رد نفرموده، بلکه با توصیف اهل آن به عنوان کسانی که **«غَلَبُوا عَلٰی اَمْرِهِمْ»**، آن را به نحو ضمنی تأیید فرموده است. از اینجا دانسته می‌شود که در پاسخ مذکور، به «کار مردم» استنادی نشده، بلکه به تقریر و تأیید خداوند استناد شده است.

ثانیاً مراد از ساختن مسجد در نزدیک قبور صالحان، ساختن مسجد بر روی قبور آنان به نحوی که قبور آنان در مسجد واقع شود نیست؛ زیرا به صراحت گفته شده است که نماز گزاردن پیرامون قبور آنان در جایی که قبور آنان دیده می‌شود و بنا نهادن بر روی قبور آنان شایسته نیست. با این

وصف، ساختن مسجد در نزدیک قبور آنان به نحوی که قبور آنان بیرون از مسجد واقع شود و قابل رؤیت برای نمازگزاران نباشد، اشکالی ندارد؛ خصوصاً با توجه به اینکه اصل، جواز ساختن مسجد در هر جایی است مگر جایی که دلیلی از شرع برای عدم جواز آن رسیده باشد و آن تنها ساختن مسجد بر روی قبور است؛ همچنانکه بنا نهادن بر روی قبور نیز شایسته نیست و حضرت علامه منصور هاشمی خراسانی آن را «بدعت پادشاهان» شمرده است که بر روی قبور خود بناها می ساختند.

خداوند مهربان بر توفیق شما برادر ارجمند بیفزاید.

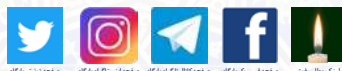

پایگاه اطلاع رسانی دفتر منصور هاشمی خراسانی
مجلسین با حکم کتبی از مراجع ائمه

www.alkhorasani.com

پایگاه اطلاع رسانی دفتر منصور هاشمی خراسانی حفظه الله تعالی

* لطفاً بر روی لینک مورد نظر خود کلیک کنید.